

BEZGEK

Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi
Journal of Teaching Turkish Language to
Foreigners

Araştırma Makalesi

Cilt 1 (2022) Sayı 2 119-132

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yazma Becerisi İçin Dijital Yazma Asistanları Önerisi

Suggesting Digital Writing Assistants for Writing Skills in Teaching Turkish as a Foreign Language

 Yasin Aktaş¹

Aktaş, Y. (2022) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yazma becerisi için dijital yazma asistanları önerisi. *Bezgek Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi*, 1(2), 120-132. <http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.13>

Makale Hakkında

Geliş Tarihi: 05.12.2022
Kabul Tarihi: 14.01.2022
Yayın Tarihi: 15.12.2022

Anahtar Sözcükler

Yabancılara Türkçe
öğretimi
Yazma becerisi
Dijital yazma asistanları
Grammarly
ProWritingAid

Öz

Bu çalışmanın amacı Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma becerilerinin iyileştirilmesi ve değerlendirilmesi için dijital yazma asistanlarının geliştirilmesi ve bu tür yazılım uygulamalarının yazma becerisine yönelik olarak kullanılabilme durumunun belirlenmesidir. Bu amaçla, İngilizce yazma becerisi için kullanılan "Grammarly" ve "ProWritingAid" adlı dijital yazma asistanları incelenmiş, bu uygulamaların yazma becerisinde nasıl kullanıldıkları gösterilmiş ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisi içerisindeki çeşitli kazanımlara yönelik olarak benzer uygulamaların geliştirilip kullanılabileceği tartışılmıştır. Nitel bir araştırma türü olan doküman analizi yöntemiyle yürütülen çalışmanın verileri bahsedilen yazılımların ve bu yazılımlara ait kullanıcı kılavuzlarının incelenmesiyle elde edilmiştir. Bu veriler içerik analiziyle çözümlenerek "Grammarly" ve "ProWritingAid" dijital yazma asistanlarının arayüzleri ve işlem adımları gibi çeşitli özellikler belirtilmiş ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için geliştirilebilecek böyle bir yazılım uygulamasının potansiyel bir prototipine ilişkin bir çerçeve sunulmuştur. Çalışmada ayrıca, böyle bir dijital asistanın geliştirilmesinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde önemli bir materyal olacağı; bunun içinse Türkçe eğitimcilerinin, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin, yazılım geliştirme ve eğitimde materyal geliştirme uzmanlarıyla birlikte diğer tüm paydaşların iş birliği yapmasının gerekliliği de vurgulanmıştır.

Article Info

Received: 01.01.2022
Accepted: 01.01.2022
Published: 01.01.2022

Abstract

This study aims to develop digital writing assistants to improve and assess the writing skills of those who learn Turkish as a foreign language, and to determine the usability of such software for writing skills. For this purpose, the study examines the digital writing assistants "Grammarly" and "ProWritingAid" used for English writing skills, shows how these assistants are used in writing skills, and discusses whether similar software can be developed and used for various achievements in writing skill in teaching Turkish as a foreign language. The study is qualitative research and the

¹ Öğr. Gör., Fırat Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu, Elâzığ, Türkiye. yaktas@firat.edu.tr

Keywords

Teaching Turkish to
foreigners
Writing skill
Digital writing assistants
Grammarly
ProWritingAid

data are from the features of the mentioned software and their user's manuals via document analysis. Using content analysis, the study specifies various features of "Grammarly" and "ProWritingAid" such as interfaces and processing steps, and provides a framework for a potential prototype of such software that can be developed for teaching Turkish as a foreign language. It also emphasizes that the development of such a digital assistant will be an important material in teaching Turkish as a foreign language, and for this, Turkish language teachers, those who teach and learn Turkish as a foreign language, software development and education material development experts, and all other stakeholders should cooperate.

Giriş

Yazma becerisi diğer dil becerilerine kıyasla öğrenilmesi daha sonra gerçekleşen ve öğrenciler tarafından da öğrenilmesinin görece zor olduğunun kabul edildiği bir beceri alanıdır (Şimşek ve Erdem, 2021). Bu gerçeği göz önünde bulundurarak yazma becerisine yönelik öğrenme etkinliklerinin etkili bir şekilde yürütülmesinin, bu etkinliklerin hem sınıf dışı hem de sınıf içi olarak planlanıp yapılması ve gerekli geri beslemelerin sağlanmasının yazma becerisinin geliştirilmesinde önemli olduğu söylenebilir. Bununla birlikte tüm bu etkinliklerin yazma becerisine yönelik kaygı, olumsuz tutum, kaçınma gibi olumsuz duygu durumlarının önüne geçilmesinde de etkili olabileceği ifade edilebilir. Temel dil becerilerinin değerlendirilmesi; öğrencilerin herhangi bir konu alanına ilişkin kavrama düzeylerini, bu kavramalarını yazı yoluyla sunuş biçimlerini düzenleyen zihinsel faaliyetlerini izlemeye olanak tanır (Tiryaki, 2013). Gelişen teknolojik olanaklar sayesinde yazma becerisinin geliştirilmesinde ve değerlendirilmesinde alternatif öğrenme, öğretme ve ölçme araçlarının yanında dijital yazma asistanlarından da aktif olarak yararlanılmaktadır (Baş ve Turhan, 2017). Dijital yazma asistanları; yapay zekâ destekli, mobil cihazlarda da kullanılabilen, öğrencilerin geleneksel eğitimde öğrenmesi zor olan yazma becerilerini öğrenmelerine ve geliştirmelerine yardımcı olabilecek yazılımlar olarak tanımlanmaktadır (Nazari vd., 2021). Söz konusu dijital yazma uygulamalarının öğrencilerin yazma sürecini çeşitli yönlerden olumlu etkilediği de ortaya konmuştur (Nobles ve Paganucci, 2015). Bu bakımdan yazma becerisini daha kolay, etkili ve teknoloji destekli geliştirmek ve değerlendirmek amacıyla yazılımlar geliştirilmekte, bunlar sayesinde de öz öğrenebilen ve öz değerlendirme yapabilen öğrenciler yetiştirilmektedir.

Yazma becerisinin geliştirilmesinde ve değerlendirilmesinde farklı diller için kullanılabilen pek çok yazma asistanı mevcuttur. Söz konusu bu yazılımlardan bazıları Perdana ve Farida (2019) tarafından "Grammarly", "ProWritingAid", "Ginger" ve "GrammarCheck" olarak ele alınmıştır. Zikredilen bu uygulamaların yanında başka pek çok web tabanlı yazılımlar da vardır. Bu yazılım uygulamaları, bir diğer deyişle yazma asistanları, yazılı bir metni dil bilgisi, imlâ ve noktalama, kelime seçimi, gereksiz kelime kullanımı, biçimsel ve metnin türüne göre yazım, intihal kontrolü gibi pek çok özellik bakımından değerlendirmekte ve kullanıcılara çeşitli öneriler sunmaktadır (Barrot, 2020; Lailika, 2019). Bu öneriler sayesinde yabancı dilde yazan birey, öz öğrenme ve öz değerlendirme becerileri kazanmakta ve yansıtıcı düşünme becerisini geliştirebilmektedir. Nitekim yapılan araştırmalar da bu asistanların yazma becerisinin değerlendirilmesinde olumlu sonuçlar verdiğini, bu sebeple hem öğrenciler hem de öğretmenler tarafından kullanılmasını konusunda önerilerin olduğunu ortaya koymuştur. Söz gelimi Koltovskaia (2020), söz konusu yazma asistanlarından biri üzerine yapmış olduğu durum çalışmasında bu özellikteki yazılımların yazma becerisinin değerlendirilmesi sürecinde yararlı bir kaynak olarak kullanılabilceğini, öğrencilerin yazmaya karşı güdülenebileceğini, bu süreçte tamamlayıcı bir rol üstlenebilecek ve yazma müfredatına dâhil edilmesi gereken bir araç olduğu değerlendirmesini yapmıştır. Ghufron ve Rosyida (2018) da yapmış oldukları araştırmalarında yazma asistanlarının öğrenci hatalarının azaltılmasında olumlu katkı sağlayabileceğini, öğrencilerin dijital

asistan tarafından verilen geri bildirimler yardımıyla kendi çalışmalarını bağımsız olarak değerlendirmesini gerektirdiği için öğrencileri özerk ve bağımsız öğrenenler olmaya teşvik ettiğini belirtmiştir. Benzer şekilde Karyuatri ve arkadaşları (2018) da çalışmalarında, yazma asistanlarının öğrencilerin yazma kalitelerini artırdığını ortaya koymuştur. Zira dijital asistanlar, kullanıcılarına yazmış oldukları metnin türünü ve yazılma amacını dahi göz önüne alarak dil bilgisi, imlâ ve noktalama, kelime seçimi gibi farklı yönlerden bütüncül olarak bakma fırsatı sunmakta ve kolayca bu metni gözden geçirip düzeltmelerine olanak tanımaktadır.

Yukarıda tartışılan pek çok avantajın yanında dijital yazma asistanlarının çeşitli yönlerden zayıflıkları ve yetersizliklerinin bulunduğu da çeşitli araştırmalarca ortaya konmuştur. Örneğin Nova'nın (2018) çalışmasında yazma asistanlarının bazen yanıltıcı geri bildirimlerde bulunabileceğine ifade edilmiştir. Çevrim dışı çalışma özelliğinin olmaması, programın tüm özelliklerinden faydalanılması için ücretli sürümünün kullanılması gerektiği, yanıltıcı önerilere karşı öğretmen denetimine ihtiyaç duyulması gibi bazı hususlar da yazma asistanlarının zayıf yönleri arasında belirtilmiştir (Ventayen ve Orlando-Ventayen, 2018).

Literatürde tartışılan benzeri tüm bu zayıf yönlerin yanı sıra, yazma asistanlarının genel anlamda öğrencileri yazmaya karşı motive ettiği, onların öz öğrenme ve öz değerlendirme becerilerini geliştirdiği, kelime hazinelerini zenginleştirdiği, sadece öğrenciler tarafından değil öğretmenler tarafından da kullanılabilirliği gibi pek çok güçlü yönü ortaya çıkmaktadır (Nasution ve Fatimah, 2018). Buna karşın Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerin yazma becerileri için kullanabilecekleri benzer bir uygulamaya rastlanmamıştır. Oysaki her anlamda dijitalleşen eğitim ve öğretim etkinliklerinde böyle yazılımların var olması ve bunlardan etkin bir şekilde yararlanması artık bir gereklilik olarak görülmelidir. Bu çalışma da bu gerekliliğin bir yansıması olarak dijital yazma asistanları hakkında bir farkındalık oluşturma ve ileride geliştirilebilecek benzer bir dijital asistan için önayak olma amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yukarıda değinilen tüm çalışmalar da bu bakış açısıyla değerlendirilmelidir. Nitekim tüm bu araştırmalara bütüncül bir yaklaşımla bakıldığında Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde yazma becerisi için böyle bir uygulamanın geliştirilmesi, bunun için de disiplinler arası bir iş birliğinin oluşturulması gerekmektedir.

Yöntem

Çalışma nitel bir araştırma olarak doküman analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Diğer araştırma yöntemleriyle kullanılan tamamlayıcı bir uygulama ve bir veri toplama tekniği olmasının yanı sıra tek başına bir yöntem olarak da kullanılan doküman analizi; her türlü yazılı belgenin, tarihi vesikaların, çeşitli internet kaynaklarının, bilimsel araştırmaların, raporların, alan notlarının vs. detaylı incelenerek çeşitli sonuçlara ulaşıldığı bir yöntem olarak tanımlanmaktadır (Baltacı, 2021; Sak vd., 2021). Çalışmada Grammarly ve ProWritingAid adlı yazılımlar ve bunlara ait kullanıcı rehberleri incelenerek benzer bir uygulamanın yabancılara Türkçe öğretiminde de geliştirilebileceği tartışılmak istendiğinden bu yöntem tercih edilmiştir.

Veri Toplama Araçları ve Veri Analizi

Çalışmada elde edilen veriler doküman analizi tekniğiyle toplanmıştır. Doküman incelemeleri Özkan (2021) tarafından "araştırmanın veri setini oluşturan birincil veya ikincil kaynak olarak nitelendirilen çeşitli dokümanların elde edilmesi, gözden geçirilmesi, sorgulanması ve analizi" olarak tanımlanmıştır. Bununla birlikte teknolojiye ileriye taşınan söz konusu bu kaynakları, yazılı-basılı materyal olmanın ötesine taşımış ve dijital özellik barındıran çeşitli uygulamaların da doküman olarak değerlendirilmesinin önünü açmıştır (Love, 2003). Bu anlamda hem bahsedilen iki dijital yazma

asistanın kurulu uygulaması üzerinden hem de kullanıcı rehberlerinden veriler toplanmış ve bu veriler içerik analizi tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Bir konu hakkında betimleyici bilgi sağlamak amacıyla da kullanılabilen içerik analizi, özellikle araştırmaya konu olan kavramların tespitinde önemli bir analiz tekniği olarak görülmektedir (Büyüköztürk vd., 2020). Bu araştırmada da bahsi edilen yazılımlarda ve geliştirilebilecek olan potansiyel diğer uygulamalarda kullanılacak özellikler ve işlem adımları açıkça ortaya konmak istendiğinden içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır.

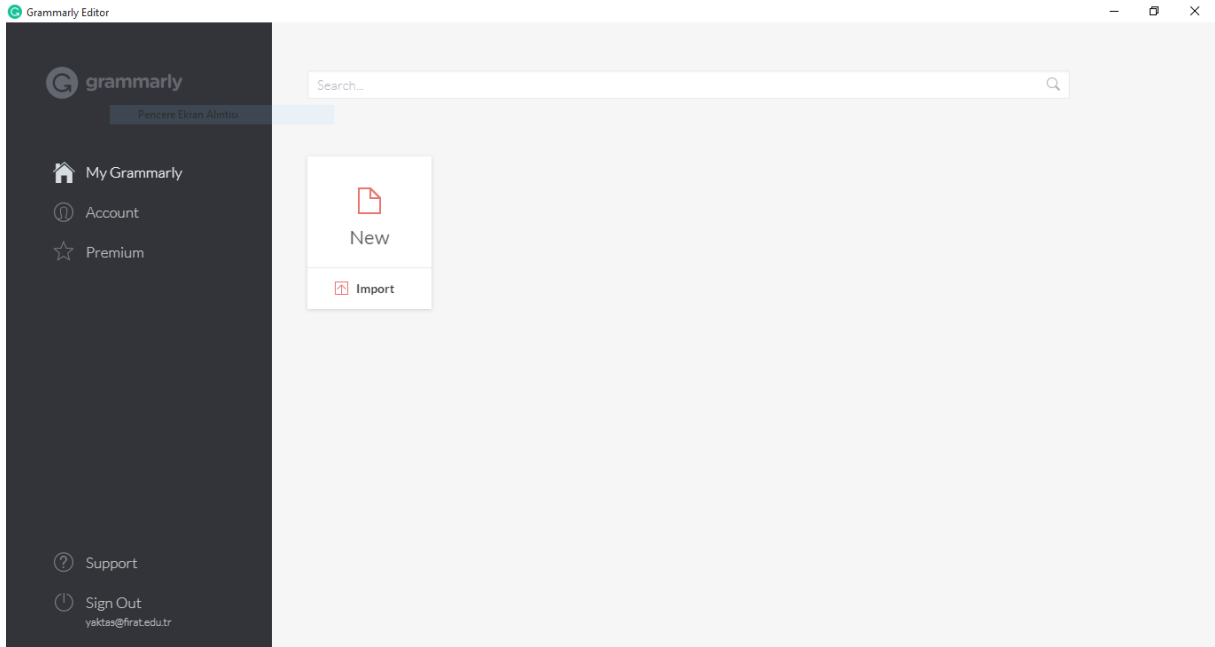
Nitel araştırmalar bağlamında verilere ait detaylı bilgilerin sunulması, verilerin farklı kaynaklardan elde edilmesi gibi uygulamaların genel anlamda çalışmaların niteliğini artırdığı ifade edilmektedir (Güler vd., 2015; Sak vd., 2021; Yıldırım, 2010). Bu amaçla çalışma kapsamında elde edilen veriler, ortak amaçları olan iki farklı yazılım uygulamasından elde edildiğinden ve bunlara ilişkin bulgular detaylı ve görsellerle desteklenmiş olarak sunulduğundan verilerin inandırıcılık ve ikna edicilik özellikleri artırılmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Çalışmanın bu kısmında araştırmaya konu olan iki farklı dijital asistana ait bulgulara yer verilecek ve bu bulgular araştırmanın amacı doğrultusunda tartışılacaktır.

Grammarly Uygulamasına Ait Bulgular

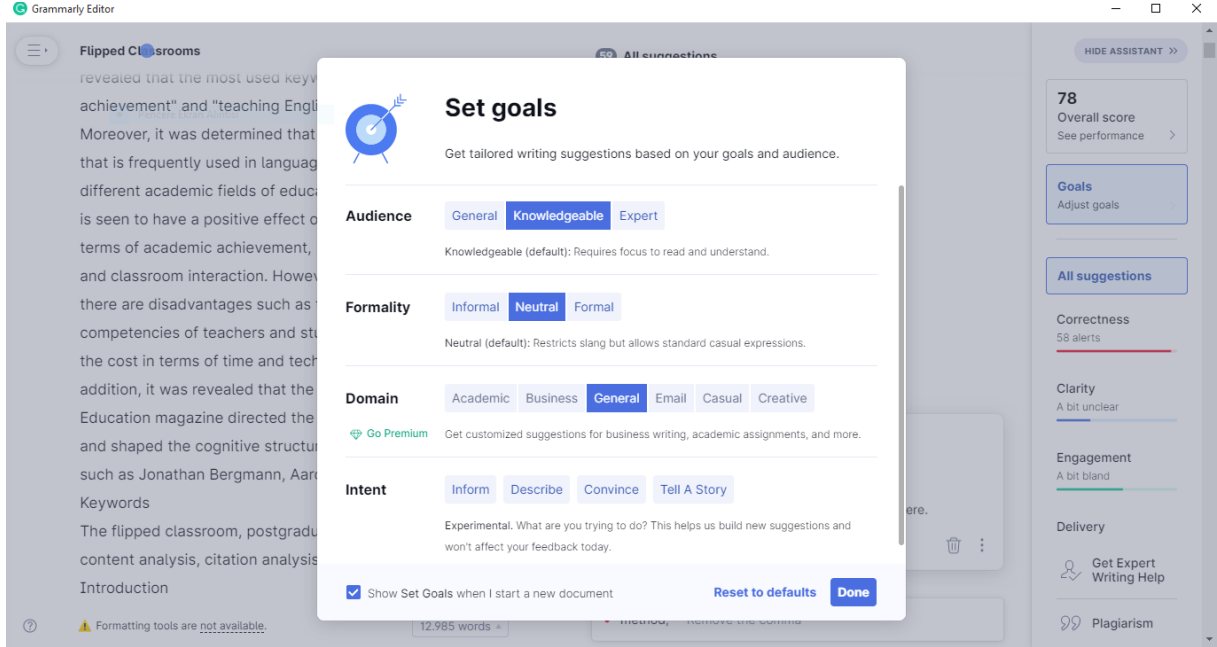
Grammarly, mobil cihazlar da dâhil olmak üzere farklı tarayıcılarla ulaşılabilen ve IOS, Windows gibi çeşitli işletim sistemlerinde çalışabilen bir yazma asistanıdır (Barrot, 2020). Aşağıdaki görselde kullanıcıların bir hesap oluşturduktan sonra asistanı kullanmaya başladıklarında karşlarına çıkan arayüz yer almaktadır. Bu menüde kullanıcılar yazmış oldukları dokümanları yükleyip düzenleyebilmekte, daha önce yüklenmiş olan diğer yazılı metinlere erişebilmekte ve programla ilgili çeşitli hesap ayarlarına erişebilmektedir (Grammarly Editor User Guide, 2022).

Görsel 1. Grammarly Uygulamasına Ait Ana Sayfa Görüntüsü (Grammarly: Free Online Writing Assistant, 2022)

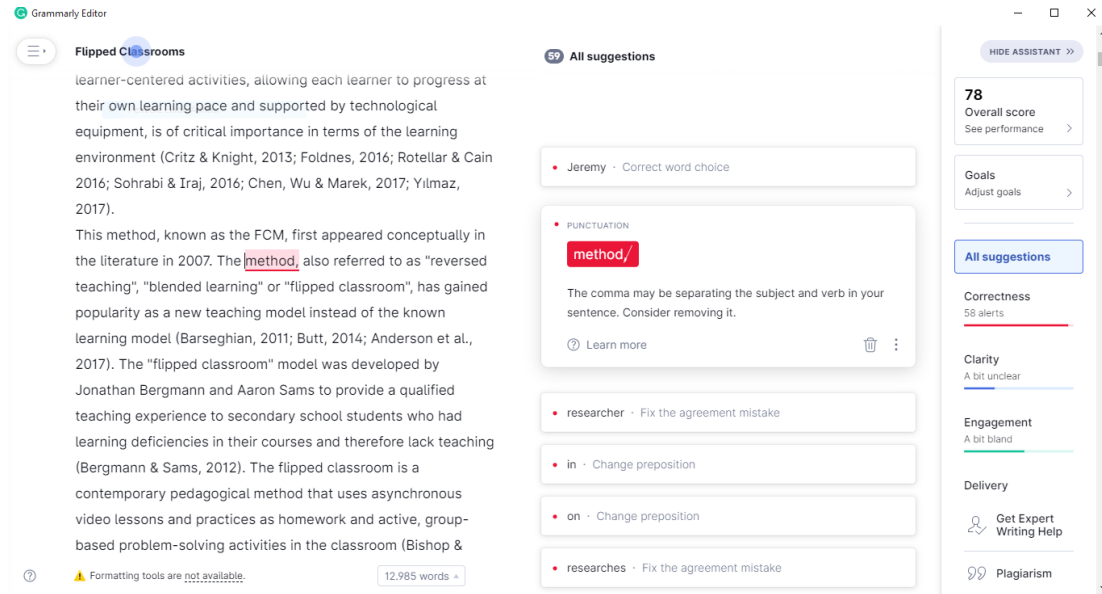
Görsel 1’de görüldüğü üzere “Grammarly” uygulamasının oldukça kolay kullanılabilir bir arayüze sahip olduğu söylenebilir. Bu sayfada kullanıcı hesap özelliklerine erişebilmekte, dilediği takdirde

hesabını uygulamanın tüm özelliklerini kullanabileceği üst sürüme taşıyabilmekte, ihtiyaç duyabileceği desteklere ulaşabilmekte ve yazdığı dokümanı sisteme yükleyip kontrolünü sağlayabilmektedir. İlgili doküman Word formatında yüklendikten sonra sistem yapay zekâsı sayesinde dil bilgisi, kelimenin seçimi ve yazımı, imlâ ve noktalama gibi çeşitli dilsel yapılar açısından incelemekte ve gerekli gördüğü düzeltmeleri önermektedir. Bu aşama aşağıda yer alan görselde görülmektedir.

Görsel 2. Doküman Yüklendikten Sonraki Menü (Grammarly: Free Online Writing Assistant, 2022)

Görsel 2’de görüldüğü gibi program, yazılmış olan metnin özelliklerine ve yazarın amacına göre değerlendirme yapmakta ve buna ilişkin öneriler sunmaktadır. Bu menüde; yazının kime hitap ettiği, bu yazının resmî nitelikte olup olmadığı, hangi türde bir metin olduğu, yazarın amacı gibi özellikler belirlendikten sonra metnin işlenmesi ve değerlendirilmesi aşamasına geçilmektedir.

Görsel 3. Yazılan Metne İlişkin Düzeltme Önerilerinin Sunulduğu Arayüz (Grammarly: Free Online Writing Assistant, 2022)

Yukarıda yer alan görselde görüldüğü gibi bu aşama yazılı metnin değerlendirildiği ve asistanın sunmuş olduğu önerilerin yer aldığı aşamadır. Dijital asistan burada tespit ettiği hataları bağlamsal yazım, dil bilgisi, imlâ ve noktalama işaretleri, cümle yapısı, stil ve kelime seçimi olmak üzere altı farklı kategoriye göre ayrıştırmaktadır (O'Neill, 2019). Daha önce de tartışıldığı üzere buradaki önerilerin mutlak surette doğru olduğu her zaman geçerli değildir. Bunun için yazarın kendisinin ya da değerlendirmeyi yapan kişinin de bu süreçte aktif olması gerekmektedir.

Asistan tarafından yapılan değerlendirme sadece dil bilgisi, sözcük ya da imlâ ve noktalama açısından değil aynı zamanda yazılmış olan metnin açıklığı, anlaşılabilirliği gibi özellikler açısından da öneriler sunmaktadır. Buna dair özellikler de paylaşılan görsellerde “Clarity, Engagement ve Delivery” menüleri altında sunulmaktadır.

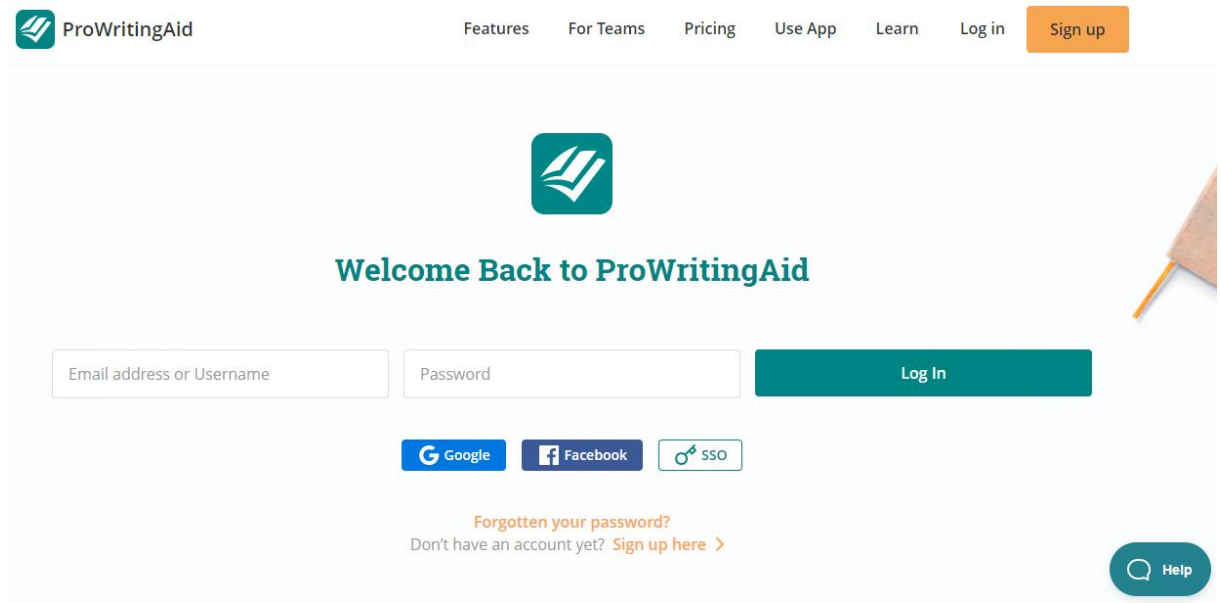
The screenshot displays the Grammarly Editor interface. The main text area shows a document titled "Flipped Classrooms" with several sentences underlined in yellow, indicating detected issues. A sidebar on the right shows a score of 78 and various goals. A "Premium suggestions" panel is open, listing 677 additional writing issues. A large yellow circle with the number 677 is prominently displayed. A "GO PREMIUM" button is visible, along with a quote from Forbes: "It's an online service that quickly and easily makes your writing better and makes you sound like a pro, or at least helps you avoid looking like a fool."

Görsel 4. Grammarly Uygulamasının Ücretli Sürümünün Sunmuş Olduğu Bazı Özellikler (Grammarly: Free Online Writing Assistant, 2022)

Görsel 4'te de görüldüğü üzere bazı dil bilgisel özellikler açısından değerlendirmenin yapılması, metnin türüne uygun olarak doğru kelimenin seçilmesi, gereksiz sözcük kullanımı gibi bazı özellikler açısından değerlendirmenin yapılması ancak ücretli sürümün kullanılmasıyla mümkün olmaktadır. Yine de asistan temel ve orta düzeyde geri bildirim sağlamaktadır. Tüm bunlara ek olarak bu tür yazılımlar intihal kontrolü de sağlamakta, bu konuda da kullanıcılara bilgi sunmaktadır. Söz konusu intihal kontrolü Grammarly uygulamasında "Plagiarism" başlığı altında sunulmaktadır. Son olarak yapay zekâ destekli değerlendirmenin yetersiz kaldığı zamanlarda asistan tarafından uzman gerçek kişilerin yardımına da başvurulabilmekte, böylece profesyonel destek de alınmış olmaktadır. Asistanın sunmuş olduğu bu olanak da "Get Expert Writing Help" başlığında altında yer almakta ve yukarıda yer alan görsellerde de görülmektedir.

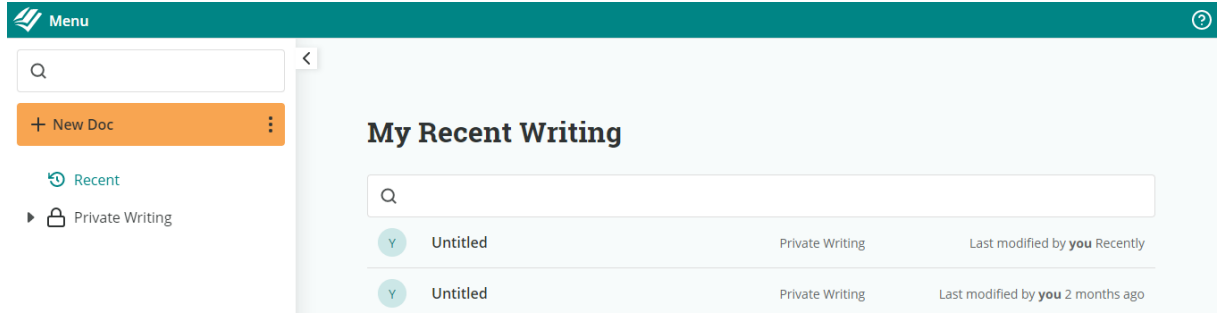
ProWritingAid Uygulamasına Ait Bulgular

ProWritingAid yazılımı Grammarly ile pek çok ortak özellikler için barındırmakta ve yazılmış bir metni dil bilgisi, imlâ ve noktalama, üslup, okunabilirlik gibi ölçütler bakımından değerlendirmektedir (Ariyanto vd., 2019). Grammarly ile karşılaştırıldığında ProWritingAid yazılımının daha ayrıntılı sonuçlar verdiğini söylemek mümkündür zira uygulama içerisinde anlamı belirsiz ifadelerin tespiti, okunabilirliği olumsuz etkileyen karmaşık cümlelerin daha okunabilir hale getirilmesi gibi daha detaylı geri bildirimler elde etmek mümkündür (Al-Ahdal, 2020). Aşağıdaki görsellerde de programa ait çeşitli menü ve arayüzler gösterilmektedir.

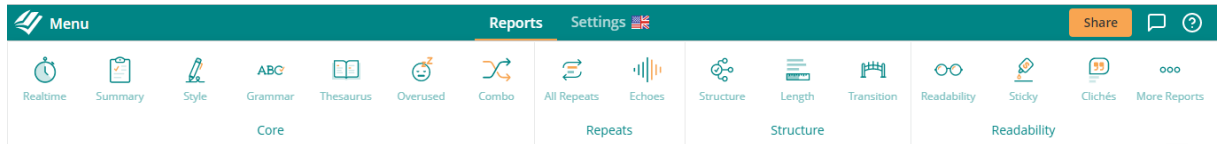
Görsel 5. ProWritingAid Uygulamasının Ana Sayfa Görüntüsü (ProWritingAid, 2022)

Yukarıda yer alan Görsel 5'te uygulamaya ait giriş ekranı görülmektedir. Bu ekran üzerindeki menüden kullanıcı hesabı oluşturulabilmekte, uygulamanın özelliklerine erişilebilmekte, yazılımın ücretli sürümüne ait bilgilere erişilmekte ve oluşturulmuş bir hesap üzerinden giriş yapıлып yazma asistanı kullanılabilir.

Görsel 6. Uygulamaya Giriş Yaptıktan Sonraki Menü (ProWritingAid, 2022)

Uygulamaya giriş yaptıktan sonra yer alan bu menüde kullanıcı daha önce sisteme yüklemiş olduğu metinleri görüntüleyebilmekte ve asistan tarafından değerlendirilmek üzere yeni bir metin yükleyebilmektedir. Yeni bir metin belgesi yüklenmesi Word dokümanının içe aktarılması yoluyla olabileceği gibi doğrudan uygulamanın içine de bir metin oluşturulabilmektedir (Milliman ve Bushill, 2022). Bu özellik Grammarly'de de yer almakta ve her iki asistanın da kullanıcı dostu olduğunu göstermektedir.

Görsel 7: ProWritingAid Uygulamasının Menü Çubuğu (ProWritingAid, 2022)

Görsel 7’de uygulamaya ait menü çubuğu görülmekte ve kullanıcının çeşitli asistan özelliklerine erişebileceği menü butonları yer almaktadır. Bu menü sayesinde kullanıcı, asistanın sunmuş olduğu tüm özelliklerin genel bir çerçevesini görebilmekte ve gerekli gördüğü düzeltmeleri yapmasına olanak tanımaktadır.

Görsel 8. ProWritingAid Uygulamasının Yazılan Metne İlişkin Düzeltme Önerilerinin Sunulduğu Arayüz (ProWritingAid, 2022)

Yazılmış olan metne ait düzeltme önerilerinin yer aldığı Görsel 8’de uygulamanın yapay zekâsı tarafından tespit edilmiş olan çeşitli yapıların altı çizilmekte ve bu yapıların yanlış kullanılmış olabileceği gösterilmektedir. Uygulama bununla da kalmayıp yanlış kullanılmış olabileceğini gösterdiği yapıların yerine alternatifler de sunmaktadır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Diğer dil becerisi alanlarında olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitiminde de çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Yazma eğitimindeki bu sorunlar Tiryaki (2021) tarafından kelime, cümle ve paragraf bazında sorunlar diye tasnif edilmiş ve kelimelerin yanlış yazımı, anlamsız ve karmaşık cümlelerin kullanılması, tekrarlı kelime ve cümlelerle paragraf oluşturulması gibi durumlarla da örneklendirilmiştir. Yazma becerisinin geliştirilmesi de bu ve benzeri sorunların tespit edilmesi ve buna yönelik olarak yazma etkinliklerinin tasarlanıp yürütülmesi ve geri bildirimlerin sağlanmasıyla mümkün kılınabilir. Bu geri bildirimler sadece not verme amacıyla değil öğrencileri bu beceri noktasında bir üst seviyeye ulaştırmak, onların ilgili dil ve kültürdeki zenginliğini ölçmek, yazma noktasında öğrenciye teknik bilgiler ve çeşitli üst düzey bilişsel becerileri kazandırmak ve öz değerlendirme yapmalarına olanak tanımak amaçlarıyla da yapılmalıdır (Göçer, 2010). Bu kazanımların edinilmesi de ancak bütüncül bir değerlendirme ile mümkün olabilir.

Gerek öğrenme etkinlikleri gerekse ölçme ve değerlendirme çalışmaları günümüzde öz değerlendirme gibi alternatif yaklaşımlarla gerçekleşmekte, öğrencilerin bu aşamada da öğrenme eylemini gerçekleştirdiği bilinmektedir (Süğümlü, 2021). Bahsi geçen alternatif ölçme ve değerlendirme çalışmalarının diğer tüm öğretim faaliyetleri gibi dijitalleşmiş olduğu açık bir gerçek olarak görülebilir. Dijitalleşen bu araçların kullanımı pek çok avantaj sağlamakta; dil becerilerinin daha sistematik olarak geliştirilmesinde, belirlenmiş olan hedeflere ulaşılmasında, bireysel öğrenmenin iyileştirilmesinde ve etkin bir ölçme-değerlendirme yapılmasında bu araçlar önemli rol oynamaktadır (Kanburoğlu ve Aycan, 2016). Bu sebeple zamandan tasarruf etmek, dijital öğrenme becerilerini geliştirmek, daha kolay ve daha tarafsız bir ölçme değerlendirme sağlamak adına dijital ölçme ve değerlendirmenin yapılması önemlidir.

İngilizce başta olmak üzere farklı pek çok dilde dijital yazma asistanları bulunmaktadır. Bu asistanlar yazma becerisindeki pek çok unsuru değerlendirerek gerek öğrencilere gerekse öğreticilere hem öğretim aşamasında hem de ölçme ve değerlendirme sürecinde kolaylıklar sağlamakta, bu becerinin iyileştirilmesinde de güdüleyici bir rol oynamaktadır (Ghufron ve Rosyida, 2018; Karyuatri et al., 2018; Lailika, 2019; Perdana ve Farida, 2019). Buradan yola çıkarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yazma becerisi için kullanılabilir bir yazma asistanı bu alandaki ihtiyaçları karşılayabilecek, yukarıda da bahsedilen bazı sorunların çözümünde alternatif bir kaynak olarak kullanılabilir. Böyle bir dijital yazma asistanı hem Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerin kendi yazma süreçlerini izleyebilmelerine imkân sağlayacak hem de bu alandaki öğreticilerin yazma sürecini değerlendirirken daha az zaman harcaıp daha az çaba göstermelerinin önünü açacaktır. Ayrıca yazma asistanları sayesinde daha objektif bir değerlendirme de mümkün olabilecektir. Bununla birlikte öz öğrenme, öz değerlendirme, yansıtıcı düşünme gibi bireysel süreçlerin ön plana çıktığı, tüm bu süreçlerin yapılandırıcılık anlayışıyla yürütüldüğü bir eğitim öğretim anlayışı da bu tür dijital ürünlerin yaygın kullanılmasıyla da uyumlu görülmektedir. Nitekim Yükseköğretim Kurumunun dijitalleşmesi vizyonu da öğrenme, öğretme, ölçme ve değerlendirme sürecinde böyle asistanlardan yararlanılmasını öngörmektedir (Ataş ve Gündüz, 2019; Güllü, 2021; Koral Gümüšoğlu, 2017; Taşkiran, 2017). Bu anlamda bu süreçlerdeki öğrenci, öğretmen ve konu alanı ihtiyaçlarına cevap verecek, geleceğin öğrenme ihtiyaçlarını karşılayabilecek materyaller tasarlanmalı ve bunlar etkin bir şekilde kullanılmalıdır.

Dijital yazma asistanları yukarıda öz öğrenmeyi, öz değerlendirmeyi sağlayan materyallerden biri olarak görülebilir. Zira gelişmiş yapay zekâları sayesinde bu uygulamalar yazılı bir metnin biçim birimsel, söz dizimsel ve anlamsal özelliklerini denetleyebilmekte, var olan hataları saptayabilmekte, bunlara ilişkin kullanıcılara dönütler sağlamaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de bu nitelikte yazılımlar geliştirilmeli ve aktif olarak bunlardan yararlanılmalıdır. Böyle bir yazılımın bu alandaki önemli bir ihtiyacı karşılayabileceği düşünülmektedir. Çünkü yazma becerisinin geliştirilmesi ancak gerekli geri bildirimlerin zamanında ve doğru bir şekilde sağlanmasıyla mümkün olabilir (Coşkun ve Tamer, 2015). Çalışmada ele alınan yazılımlar ve bunlara benzer diğer yazılımlar bu geri bildirim hızı ve kolay bir biçimde sağlamakta, öğrencilere ve öğreticilere önemli kolaylıklar sağlamaktadırlar. Dolayısıyla, var olan yazma asistanlarının sahip oldukları özelliklerden ve sağladıkları kolaylıklardan yola çıkarak yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde de yazma asistanlarının geliştirilmesi önemli görülmektedir. Çalışmanın bulgularından yola çıkarak böyle bir yazma asistanı Türkçenin biçim birimsel, söz dizimsel ve anlamsal özelliklerine uygun olarak işleyebilmeli, farklı metin türlerine göre yazım stillerini bünyesinde barındırıp buna göre öneriler geliştirebilmeli, kullanıcı dostu olmalı, arayüzü ve diğer menüleriyle birlikte işlevsel olmalıdır.

Yabancılar için geliştirilebilecek böyle bir yazma asistanı için Türk dili uzmanları, yabancı dil eğitimcileri, eğitim teknolojisi uzmanları ve diğer katkı sağlayabilecek tüm paydaşların iş birliği yapması bu alanda önemli bir ihtiyacı giderecektir. Bunun için de kapsamlı bir ihtiyaç ve tasarım analizinin yapılması, hem Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerin hem de öğreticilerin yazma becerisine ilişkin beklenti ve ihtiyaçların tespit edilmesi önem arz etmektedir.

Kaynaklar

Al-Ahdal, A. (2020). Using computer software as a tool of error analysis: Giving EFL teachers and learners a much-needed impetus. *International Journal of Innovation*, 12(2), 418-437.

Ariyanto, M. S. A., Mukminatien, N., & Tresnadewi, S. (2019). Students' and teacher's perceptions towards the implementation of prowritingaid and teacher feedback. *Jurnal Pendidikan*, 4(10),

Bezge Yabancılar Türkçe Öğretimi Dergisi, 1(2), 2022, 119-132, TÜRKİYE

1353-1363.

- Ataş, H., & Gündüz, S. (2019). Yükseköğretimde dijital dönüşüm. İ. E. Çelik (Ed.), *Dijital Dönüşüm*. Gazi Kitabevi.
- Baltacı, A. (2021). Nitel veri toplama araçları. A. Uzunöz (Ed.), *Bilimsel araştırma becerileri ve araştırmada güncel desenler* (1st ed., pp. 41-69). Pegem Akademi.
- Barrot, J. S. (2020). Integrating technology into ESL / EFL writing through grammarly. *RELC Journal*, 1-5. <https://doi.org/10.1177/0033688220966632>
- Baş, B., & Turhan, O. (2017). Yabancılara Türkçe öğretiminde yazma becerisine yönelik web 2.0 araçları: Poll everywhere örneği. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 1233-1248. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.344695>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (29th ed.). Pegem Akademi.
- Coşkun, E. ve Tamer, M. (2015). Yazma eğitiminde geri bildirim türleri ve kullanımı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32), 337-372.
- Ghufron, M. A., & Rosyida, F. (2018). The role of grammarly in assessing english as a foreign language (EFL) writing. *Lingua Cultura*, 12(4), 395-403. <https://journal.binus.ac.id/index.php/Lingua/article/view/4582/3474>
- Göçer, A. (2010). Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(12), 178-195. <https://doi.org/10.14582/DUZGEF.657>
- Grammarly: Free online writing assistant. (2022). <https://www.grammarly.com/>
- Grammarly Editor User Guide. (2022). *Grammarly editor user guide*. https://support.grammarly.com/hc/en-us/articles/360003474732-Grammarly-Editor-User-Guide#h_01EVEFE085V80P85SGM84PWNJ0
- Güler, A., Halicioğlu, M. B., & Taşgın, S. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma* (2nd ed.). Seçkin Yayıncılık.
- Güllü, O. (2021). *Yükseköğretimde dijitalleşme*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kanburoğlu, V., & Aycan, A. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak eğitiminde dijital ölçme ve değerlendirme. A. Okur, B. İnce, & İ. Güleç (Eds.), *Yabancılara Türkçe öğretimi üzerine araştırmalar* (pp. 215–219). Sakarya Üniversitesi TÖMER.
- Karyuatri, L., Rizqan, M. D., & Darayani, N. A. (2018). Grammarly as a tool to improve students' writing quality: Free Online-Proofreader across the Boundaries. *Jurnal Sains Sosial Dan Humaniora*, 2(1), 83-89. <http://www.jurnalnasional.ump.ac.id/index.php/JSSH/article/view/2297/1986>
- Koltovskaia, S. (2020). Student engagement with automated written corrective feedback (AWCF) provided by grammarly: A multiple case study. *Assessing Writing*. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1075293520300118>
- Koral Gümüšoğlu, E. (2017). Yükseköğretimde dijital dönüşüm. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 30-32. <https://dergipark.org.tr/en/pub/auad/issue/34247/378482>
- Lailika, H. I. (2019). *Students' peceptions of the use of grammarly as an online grammar checker in B e z g e k Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi*, 1(2), 2022, 119-132, TÜRKİYE

- thesis writing* [UIN Sunan Ampel Surabaya]. <http://digilib.uinsby.ac.id/34607/>
- Love, P. (2003). Document Analysis. F. K. Stage & K. Manning (Eds.), *Research in the college context* (1st ed.). New York University. <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203952740-17/document-analysis-patrick-love-new-york-university>
- Milliman, H., & Bushill, L. (2022). *How to use prowritingaid*. ProWritingAid.
- Nasution, A., & Fatimah, S. (2018). The use of prowritingaid web in editing students writing. *Journal of English Language Teaching*, 7(2), 362-368. <https://doi.org/10.24036/JELT.V7I2.9802>
- Nazari, N., Shabbir, M. S., & Setiawan, R. (2021). Application of artificial intelligence powered digital writing assistant in higher education: randomized controlled trial. *Heliyon*, 7(5), e07014. <https://doi.org/10.1016/J.HELIYON.2021.E07014>
- Nobles, S., & Paganucci, L. (2015). Do digital writing tools deliver? Student perceptions of writing quality using digital tools and online writing environments. *Computers and Composition*, 38, 16–31. <https://doi.org/10.1016/J.COMPCOM.2015.09.001>
- Nova, M. (2018). Utilizing grammarly in evaluating academic writing: A narrative research on EFL students' Experience. *Journal of English Education and Applied Linguistics*, 7(1), 80-96. <https://doi.org/10.24127/pj.v7i1.1300>
- O'Neill, R. (2019). Stop! Grammar time: University students' Perceptions of the Automated Feedback Program Grammarly. *Australasian Journal of Educational Technology*, 35(1), 42-56.
- Özkan, U. B. (2021). *Eğitim bilimleri araştırmaları için doküman inceleme yöntemi* (4th ed.). Pegem Akademi. <https://doi.org/10.14527/9786052417232>
- Perdana, I., & Farida, M. (2019). Online grammar checkers and their use for EFL writing. *Journal of English Teaching, Applied Linguistics and Literatures (JETALL)*, 2(2), 67-76. <https://doi.org/10.20527/JETALL.V2I2.7332>
- ProWritingAid. (2022). *prowritingaid*. <https://prowritingaid.com/en/Account/Login2?returnUrl=https://app.prowritingaid.com>
- Sak, R., Sak, İ. T. Ş., Şendil, Ç. Ö., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-256. <https://doi.org/10.33400/KUJE.843306>
- Şimşek, R., & Erdem, İ. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisi ve kazanım ilişkisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 22, 280-289. <https://doi.org/10.29000/RUMELIDE.895762>
- Süğümlü, Ü. (2021). Türkçe öğretiminde öz değerlendirme uygulamaları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(2), 733-752.
- Taşkıran, A. (2017). Dijital çağda yükseköğretim. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 96-109. <https://dergipark.org.tr/en/pub/auad/issue/34114/377387>
- Tiryaki, E. N. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 38-44. <https://doi.org/10.16916/ADED.16018>
- Tiryaki, E. N. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. E. Boylu (Ed.), *Soru ve cevaplarla yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı* (1st ed., pp. 233-235). Pegem Akademi.

Ventayen, R. J. M., & Orlando-Ventayen, C. (2018). Graduate students' perspective on the usability of Grammarly® in one ASEAN State University. *Asian ESP Journal*, 14(2), 362-368. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3310702

Yıldırım, K. (2010). Nitel araştırmalarda niteliği artırma. *İlköğretim Online*, 9(1), 79-92.

Extended Abstract

Writing is a skill that is acquired later than the other language skills and is acknowledged by students as relatively difficult to master (Simşek & Erdem, 2021). Considering this fact, it is possible to say that the effective implementation of learning activities for writing skills, the planning and execution of these activities both outside and inside the classroom, and providing the necessary feedback are important in developing writing skills. In addition to alternative learning, teaching and measurement tools, digital writing assistants are actively used in the development and assessment of writing skills thanks to the developing technological opportunities (Baş & Turhan, 2017). Digital writing assistants are defined as artificial intelligence supported software that can also be used on mobile devices, which can help students learn and develop writing skills that are difficult to learn in traditional education (Nazari et al., 2021). It has also been revealed that these digital writing practices affect students' writing process positively in various aspects (Nobles & Paganucci, 2015). In this respect, software is developed in order to develop and evaluate writing skills more easily, effectively and with technology support, and thanks to these, students who can self-learn and make self-evaluation are trained.

There are many writing assistants that can be used for different languages in the development and assessment of writing skills. Some of these assistants are discussed by Perdana and Farida (2019) as "Grammarly", "ProWritingAid", "Ginger" and "GrammarCheck". Besides these applications, there are many other web-based assistants. These assistants assess a written text in terms of many features such as grammar, spelling and punctuation, word selection, use of unnecessary words, spelling according to the stylistic and type of text, and provide various suggestions and plagiarism control for users (Barrot, 2020; Lailika, 2019). Thanks to these suggestions, the learner who writes in a foreign language gains self-learning and self-evaluation skills and can develop reflective thinking skills. So, studies have revealed that these assistants give positive results in the assessment of writing skills, and therefore there are suggestions for their use by both students and instructors.

Writing assistants generally motivate students towards writing, improve their self-learning and self-assessment skills, enrich their vocabulary, so they can be used not only by students but also by teachers (Nasution & Fatimah, 2018). On the other hand, no similar application has been found that students learning Turkish as a foreign language can use for their writing skills. However, it is a necessity to have such software in education and training activities that are digitalized in every sense and to benefit from them effectively. As a reflection of this necessity, this study is carried out to raise awareness about digital writing assistants and to initiate the development of a similar digital in the future. When the related studies are discussed with a holistic approach, it is necessary to develop such an application for writing skills in teaching Turkish as a foreign language, and to establish an interdisciplinary cooperation for this.

The study is document analysis research. Document analysis is a method in which various results are reached by examining all kinds of written documents, historical documents, various internet resources, scientific researches, reports, field notes in detail (Baltacı, 2021; Sak et al., 2021). The study makes use of this method as it examines the software Grammarly and ProWritingAid and their user guides and argues that a similar application can be developed in teaching Turkish to international students. The data are both from the two digital writing assistants mentioned and from the user guides, and they are analyzed using the content analysis technique.

As a result, it is important to develop writing assistants in teaching Turkish as a foreign language, based on the features of existing writing assistants and the facilities they provide. Based on the findings of the study, such a writing assistant should be able to function in accordance with the

morphological, syntactic and semantic features of Turkish, incorporate writing styles according to different text types and develop suggestions accordingly, be user-friendly, and be functional with its interface and other menus.

Cooperation of Turkish language experts, foreign language educators, educational technology experts and all other stakeholders who can contribute to such a writing assistant that can be developed for foreigners will meet an important need in this field. For this, it is important to carry out a comprehensive analysis of needs and design, and to determine the expectations and needs of both people learning Turkish as a foreign language and teachers.